

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ЮРИДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ
КАФЕДРА КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
декан юридичного факультету
Лазур Я.В./
2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІЖНАРОДНЕ КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	08 «Право»
Спеціальність	081 «Право»
Освітня програма	Право
Статус дисципліни	вибіркова
Мова навчання	українська

Робоча програма навчальної дисципліни «**Міжнародне кримінальне право**» для здобувачів вищої освіти галузі знань **08 «Право»** за спеціальністю **081 «Право»** освітньої програми «**Право**».

Розробники: Андрушко А.В., д.ю.н., проф., завідувач кафедри кримінально-правової політики

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри
Кримінально-правової політики

протокол № 1 від « 29 » серпня 2025 р.

завідувач кафедри Андрій АНДРУШКО

Схвалено науково-методичною комісією юридичного факультету

протокол № 1 від « 27 » серпня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії Павло ЧЕРЕВКО

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4 (ESTS)	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 120		
Кількість модулів – 1	4-й	
Тижневих годин для денної форми навчання – 4,3 аудиторних – 60, самостійної роботи студента – 60 для заочної форми навчання: аудиторних – , самостійної роботи –	Семестр:	
Вид підсумкового контролю – залік	VIII	
	Лекції:	
Форма підсумкового контролю: усна або письмова	30 год.	год.
	Практичні (семінарські):	
	30 год.	год.
	Лабораторні:	
	- год.	- год.
	Самостійна робота:	
	60 год.	год.

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:
 для денної форми навчання – 60/60
 для заочної форми навчання – /

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни є отримання студентами системи знань з міжнародного кримінального права; акцентування уваги студентів на складних теоретичних та практичних проблемах протидії міжнародним злочинам та злочинам міжнародного характеру; на основі конкретно-предметного матеріалу сприяти виробленню навиків аналітичного мислення у студентів; формування практичних умінь і навичок правильного тлумачення та застосування міжнародно-правових актів; вироблення практичних навиків кваліфікації міжнародних злочинів та злочинів міжнародного характеру.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Міжнародне кримінальне право» є: глибоке вивчення студентами проблемних питань міжнародного кримінального права, засвоєння механізму взаємодії міжнародного та національного кримінального права, аналіз основоположних нормативно-правових актів, зокрема міжнародних договорів, навчальної та монографічної літератури, вирішення аналітичних завдань та практичних казусів відповідно до програми курсу, розвиток у студентів правової свідомості та формування правової культури.

На вивчення навчальної дисципліни «Міжнародне кримінальне право» заплановано 120 годин (4 кредитів ECTS).

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі правничої діяльності.

Загальні компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК 1);
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК 2);
- здатність та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК 3);
- здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології (ЗК 6);
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК 7);
- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК 11);
- цінування та повага різноманітності і мультикультурності (ЗК 14);
- прагнення до збереження навколишнього середовища (ЗК 15).

Спеціальні (фахові) компетентності:

- здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему (СК 2);
- цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння їх правової природи (СК 3);
- здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права (СК 5);
- здатність застосовувати правові принципи та доктрини (СК 8);
- здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин (СК 10);
- здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції (СК 12);
- здатність до критичного та системного аналізу правових явищ (СК 13).

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Міжнародне кримінальне право» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

№ п/п	Шифр НД за ОП	Назва навчальної дисципліни
1	ОК 14	Кримінальне право (загальна частина)
2	ОК 22	Кримінальне право (особлива частина)
3	ОК 24	Міжнародне право

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю D 8 «Право» галузі знань D «Бізнес, адміністрування, право», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання (РН):

Результати навчання	Шифр РН
- знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини;	РН 2
- проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел;	РН 3
- застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права;	РН 8
- використовувати комп'ютерні програми, необхідні у правничій діяльності;	РН 16
- пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів;	РН 19
- виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.	РН 20

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Накопичувальна бально-рейтингова система, що передбачає оцінювання студентів за усіма видами аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямовані на опанування навчального навантаження з освітньої програми: поточний, модульний, підсумковий контроль,

Усні та письмові екзамени, заліки, курсові роботи, семінарські, лабораторні та практичні заняття, практики, реферати, презентації, здійснюються згідно з затвердженими положеннями в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет»:

Положення про організацію освітнього процесу в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет»
<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/31357>

Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсівих) екзаменів і заліків в Ужгородському національному університеті
<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5952>,

Положення про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет»
<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/11070> з дотриманням норм академічної доброчесності відповідно до Положення про академічну доброчесність в Ужгородському національному університеті <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>.

Перезарахування кредитів відбувається на основі Положення про визнання

(перезарахування) кредитів ЄКТС для учасників програм академічної мобільності у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/20131>.

Процедура оцінювання здобувачів вищої освіти також враховує результати неформальної освіти згідно Положення про порядок визнання Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» результатів навчання, здобутих у неформальній освіті <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22966>.

Наявна чітка процедура розгляду апеляцій здобувачів вищої освіти, яка описана в Положенні про порядок застосування заходів з врегулювання конфліктів та спорів (суперечок) у діяльності співробітників та здобувачів вищої освіти в Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22964> та Положенні про порядок оскарження результатів (апеляція) оцінювання в Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22967>

Види контролю: вхідний, поточний, тематичний, підсумковий, самоконтроль.

Форми контролю: письмові та усні опитування, контрольні роботи, тести, звіти та публічні захисти індивідуальних та колективних проектів, усні презентації.

Підсумковий контроль: екзамени та заліки з урахуванням накопичених балів поточного контролю, захист курсових робіт та практик.

Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі атестаційного екзамену.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни є:

- активність студента в дискусії, якість конспекту;
- виконані практичні, творчі роботи, командні проекти;
- виступи на практичних заняттях, зроблені доповіді, презентації, реферати, есе;
- виконання індивідуальних та групових завдань самостійної роботи; виконання тестових завдань, а також модульних контрольних робіт;
- залік.

Під час модульного та підсумкового контролю засобами оцінювання результатів навчання з дисципліни є тестові завдання, теоретичні та практичні завдання.

Лекційні заняття передбачають викладення теоретичного матеріалу безпосередньо викладачем. Лекції охоплюють основний матеріал навчальної дисципліни.

Практичне (семінарське) заняття – це форма навчального заняття, на якому студентами вивчаються попередньо визначені теми навчальної дисципліни шляхом відповідей на питання викладача. Така форма навчання спрямована на формування у студента практичних навичок застосування теоретичних знань та діючого законодавства при вирішенні практичних завдань. Викладачем організується дискусія з проблемних питань теорії та практики кримінального права. Викладачем оцінюються виступи студентів, їх участь у дискусії, знання та вміння відстоювати свою позицію.

Самостійна робота та індивідуальна робота

Самостійна робота студентів є складовою навчального процесу, основним засобом опанування навчального матеріалу у позааудиторний час. Мета самостійної роботи – засвоїти в повному обсязі навчальну програму і сформувати самостійність як важливу професійну якість, сутність якої полягає в умінні систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність. Завдання самостійної роботи студентів з дисципліни – засвоєння, закріплення та систематизація відповідних теоретичних знань, а також їх застосування при виконанні практичних завдань. Самостійна робота студентів забезпечує їх підготовку до поточних аудиторних занять. До основних форм самостійної роботи студентів належать такі: опрацювання прослуханого лекційного матеріалу, рекомендованих нормативних актів та літератури; вивчення та

конспектування питань, передбачених для самостійного опрацювання; розв'язування задач; підготовка до семінарських занять; підготовка до різних форм поточного контролю; підготовка до модульної контрольної роботи.

Матеріал курсу «Міжнародне кримінальне право» передбачений робочим планом для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль разом з матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

Консультація

Консультація – одна з форм навчального заняття. Консультації поділяються на групові та індивідуальні. За змістом – тематичні та передекзаменаційні. Консультації не повинні розглядатися як додаткові заняття чи підмінити їх. Студент може отримати консультацію, коли в нього з'явиться необхідність, подати індивідуальну заяву викладачеві. Студентів, які отримали незадовільну оцінку, слабо засвоюють учбовий матеріал, викладач може викликати на консультацію і за необхідності провести з ними додаткові заняття.

Консультації проводять викладачі, які ведуть лекційні курси, а також завідувачі кафедр. Форми проведення консультацій різноманітні. Найбільш поширена форма – «запитання – відповідь», коли студенти задають питання, а викладачі відповідають на них. Інколи консультації проводяться у вигляді бесіди викладача зі студентами з питань, які розглядаються.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: усні та письмові відповіді на семінарських та практичних заняттях.

Форма модульного контролю: письмова з елементами тестування.

Форма підсумкового семестрового контролю: залік.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне оцінювання та самостійна робота				Модульна контрольна робота	Сума
T1, T2	T3, T4	T5, T6	T7		
10	10	10	10	60	100

T1, T2, T3, T4, T5, T6, T7 – теми

Поточний контроль знань студентів здійснюється за двома складовими:

- контроль систематичності та активності роботи студента упродовж семестру;
- контроль за виконанням модульних завдань.

При контролі систематичності та активності роботи студента підлягають оцінці:

- активність на семінарських заняттях;
- результати контрольного тестування за темами семінарів;
- складання усного або письмового колоквиуму або виконання іншого творчого завдання;
- написання реферату та його захист;
- ведення словника або конспекту першоджерел нормативних документів, монографій тощо.

Максимальна оцінка контролю активності роботи студентів на семінарських заняттях становить 5 балів і є пропорційною відвідуванню та успішності виконання завдань. Максимальна оцінка за підготовку реферату становить 5 балів за умови його успішного захисту.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Оцінювання модульних завдань. Упродовж семестру, в якому вивчається дисципліна, студенти виконують два модульні завдання, кожне з яких оцінюється в діапазоні від 0 до 60 балів.

Студенти, які не відвідували лекції або не в повному обсязі виконали завдання для самостійної роботи, до поточного контролю за змістовий модуль не допускаються.

Модульне завдання виконується у формі письмових відповідей з елементами тестування. Підсумкова кількість балів складається із балів за результатами двох модулів і не може перевищувати 60 балів.

Оцінювання навчальних досягнень та практичних навичок студентів здійснюється за 100-бальною системою за 1 модуль.

Студент, який в результаті поточного оцінювання та підсумкового контролю за модулі (середній бал за два модулі) отримав понад 60 балів, має право не складати залік з дисципліни. У разі отримання позитивної підсумкової оцінки за модуль студент має також право відмовитися від складання екзамену. У такому випадку в заліково-екзаменаційну відомість заноситься загальна підсумкова оцінка. У разі, якщо студент хоче поліпшити підсумкову оцінку за модуль із дисципліни, він має складати залік.

Студент, який в результаті підсумкового оцінювання за модулі отримав менше 60 балів зобов'язаний складати залік з дисципліни. У разі, якщо відповіді студента під час екзамену оцінені менше ніж у 60 балів, він отримує незадовільну підсумкову оцінку. При цьому результати поточного контролю не враховуються.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Переведення даних із 100-бальної шкали оцінювання у 5-бальну здійснюється в такому порядку:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Поняття, предмет, система та принципи міжнародного кримінального права

Загальний огляд історії розвитку міжнародного кримінального права. Основні підходи до розуміння сутності міжнародного кримінального права. Міжнародне кримінальне право в системі міжнародного права. Завдання, предмет і методи міжнародного кримінального права.

Система міжнародного кримінального права. Основоположні принципи міжнародного кримінального права. Вплив міжнародного кримінального права на національне законодавство. Поняття та способи імплементації. Безпосереднє та опосередковане застосування міжнародного кримінального права. Міжнародне кримінальне право і національні інтереси України.

Тема 2. Злочин і склад злочину у міжнародному кримінальному праві

Поняття та ознаки злочину в міжнародному кримінальному праві. Види злочинів у міжнародному кримінальному праві. Поняття та особливості міжнародного злочину. Сутність злочину міжнародного характеру та його відмінність від міжнародного злочину. Склад злочину в міжнародному кримінальному праві. Особливості суб'єкта міжнародного злочину. Співвідношення понять «суб'єкт міжнародного злочину» та «суб'єкт відповідальності за міжнародний злочин». Особливості об'єктивних та суб'єктивних ознак міжнародного злочину. Закінчений злочин в міжнародному кримінальному праві. Відповідальність за готування до міжнародного злочину та за замах на його вчинення. Поняття співучасті у злочині в міжнародному кримінальному праві. Класифікація і особливості форм співучасті та видів співучасників у злочині в міжнародному кримінальному праві. Особливості відповідальності співучасників у вчиненні міжнародного злочину. Співучасть держави у вчиненні міжнародного злочину. Характеристика обставин, що виключають відповідальність, у міжнародному кримінальному праві.

Тема 3. Відповідальність та покарання у міжнародному кримінальному праві

Поняття відповідальності в міжнародному кримінальному праві. Принципи відповідальності за міжнародний злочин. Підстави відповідальності за міжнародний злочин. Диференціація відповідальності залежно від суб'єкта міжнародного злочину. Міжнародна кримінальна відповідальність індивідів. Поняття та види покарання в міжнародному кримінальному праві. Особливості призначення покарання за міжнародним кримінальним правом. Підстави звільнення від кримінальної відповідальності та покарання за міжнародним кримінальним правом. Особливості виконання окремих мір покарання за вироком Міжнародного кримінального суду. Проблема відповідальності юридичних осіб та держави в міжнародному кримінальному праві.

Тема 4. Міжнародні злочини

Поняття міжнародного злочину. Класифікація міжнародних злочинів. Спроби кодифікації міжнародних злочинів у міжнародних документах. Проект кодексу міжнародних злочинів. Злочин агресії. Геноцид. Злочини проти людяності. Воєнні злочини. Екоцид як потенційно окремий міжнародний злочин.

Тема 5. Злочини міжнародного характеру

Сучасні підходи до розуміння поняття злочину міжнародного характеру. Співвідношення понять «міжнародний злочин» та «злочин міжнародного характеру». Співвідношення понять «злочин міжнародного характеру» та «конвенційний злочин». Класифікація злочинів міжнародного характеру. Злочини міжнародного характеру проти прав і свобод особи. Економічні злочини міжнародного характеру (фальшивомонетництво, легалізація доходів, отриманих злочинним шляхом та ін.). Корупційні злочини міжнародного характеру. Злочини міжнародного характеру проти громадської безпеки. Екологічні злочини та злочини, вчинювані на континентальному шельфі та у виключній економічній зоні. Посягання на національно-культурну спадщину народів.

Тема 6. Реалізація міжнародного кримінального права

Офіційні та неурядові міжнародні організації в боротьбі зі злочинністю. Діяльність ООН з організації співробітництва держав у сфері боротьби зі злочинністю. Сутність поняття «міжнародна правова допомога у кримінальних справах». Міжнародна правова допомога у кримінальних справах як предмет правового регулювання двосторонніх та багатосторонніх договорів. Форми міжнародної правової допомоги у кримінальних справах. Інтерпол. Стан та перспективи розвитку міжнародного співробітництва України у сфері боротьби зі злочинністю. Видача злочинців (екстрадиція) у міжнародному кримінальному праві.

Тема 7. Міжнародні кримінальні суди

Розвиток концепції міжнародної кримінальної юрисдикції в період між двома світовими війнами. Нюрнберзький міжнародний трибунал над головними воєнними злочинцями Другої світової війни. Токійський міжнародний воєнний трибунал. Міжнародний трибунал для судового переслідування осіб, відповідальних за серйозні порушення міжнародного гуманітарного права, здійснені на території колишньої Югославії з 1991 року. Міжнародний трибунал по Руанді. Спеціальний суд по Сьєрра-Леоне. Міжнародний кримінальний суд. Юрисдикція постійного Міжнародного кримінального суду, заснованого відповідно до Римського статуту.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Поняття, предмет, система та принципи міжнародного кримінального права	14	4	4	-		6			-	-		
Тема 2. Злочин і склад злочину у міжнародному кримінальному праві	12	2	4	-		6			-	-		
Тема 3. Відповідальність та покарання у міжнародному кримінальному праві	12	2	4	-		6			-	-		
Тема 4. Міжнародні злочини	32	8	6	-		18			-	-		
Тема 5. Злочини міжнародного характеру	24	6	6	-		12			-	-		
Тема 6. Реалізація міжнародного кримінального	10	2	2	-		6		-		-		

права												
Тема 7. Міжнародні кримінальні суди	14	4	4	-		6		-		-		
Модульний контроль	2	2										
Усього	120	30	30			60						

Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття, предмет, система, принципи та джерела міжнародного кримінального права	4
2	Злочин і склад злочину у міжнародному кримінальному праві	4
3	Відповідальність та покарання у міжнародному кримінальному праві	4
4	Міжнародні злочини	6
5	Злочини міжнародного характеру	6
6	Реалізація міжнародного кримінального права	2
7	Міжнародні кримінальні суди	4
	Усього	30

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Реалізація міжнародного кримінального права	
2	Міжнародні кримінальні суди	
	Усього	

Самостійна робота

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття, предмет, система та принципи міжнародного кримінального права	6
2	Злочин і склад злочину у міжнародному кримінальному праві	6
3	Відповідальність та покарання у міжнародному кримінальному праві	6
4	Міжнародні злочини	18
5	Злочини міжнародного характеру	12
6	Реалізація міжнародного кримінального права	6
7	Міжнародні кримінальні суди	6
	Усього	60

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин

1	Поняття, предмет, система та принципи міжнародного кримінального права	
2	Злочин і склад злочину у міжнародному кримінальному праві	
3	Відповідальність та покарання у міжнародному кримінальному праві	
4	Міжнародні злочини	
5	Злочини міжнародного характеру	
6	Реалізація міжнародного кримінального права	
7	Міжнародні кримінальні суди	
	Усього	

Індивідуальні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання полягає у написанні студентами рефератів відповідно до обраної ними тематики. За бажанням студента індивідуальна робота може бути виконана у формі науково-дослідної статті, тез доповіді на конференції, конкурсної наукової роботи і т. ін.

За індивідуальну роботу студент має можливість отримати максимально 20 балів. Результати індивідуальної роботи надаються студентом для перевірки та оцінювання за 20 днів до початку екзаменаційної сесії.

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

1. Програма навчальної дисципліни.
2. Навчально-методичний посібник.
3. Перелік рекомендованої навчально-методичної літератури.
4. Перелік питань до підсумкового контролю.
5. Варіанти завдань для самостійної роботи студентів.
6. Варіанти модульних контрольних робіт.
7. Варіанти теоретичних питань для самостійного вивчення.
8. Тематика наукових робіт з курсу.

Технічні засоби: проектор.

Обладнання: комп'ютер.

Програмне забезпечення: Windows, power point.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

I. Міжнародно-правові та національні акти:

1. Додаткова конвенція про скасування рабства, работоргівлі та інститутів і звичаїв, подібних до рабства від 7 вересня 1956 р. URL: https://treaties.un.org/Pages/ViewDetailsIII.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XVIII-4&chapter=18&Temp=mtdsg3&clang=_en
2. Додатковий протокол до Європейської конвенції про взаємну допомогу у кримінальних справах від 17 березня 1978 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_037
3. Додатковий протокол до Європейської конвенції про видачу правопорушників від 15 жовтня 1975 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_034
4. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 8 червня 1977 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_199#Text
5. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується прийняття додаткової відмітної емблеми (Протокол III), від 8 грудня 2005 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g74#Text
6. Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв збройних конфліктів неміжнародного характеру (Протокол II), від 8 червня 1977 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_200#Text
7. Додатковий протокол до Конвенції про кіберзлочинність, який стосується криміналізації дій расистського та ксенофобського характеру, вчинених через комп'ютерні системи від 28 січня 2003 р. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MU03364.html
8. Додатковий протокол до Кримінальної конвенції про боротьбу з корупцією (ETS 191) від 15 травня 2003 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_172#Text
9. Другий додатковий протокол до Європейської конвенції про видачу правопорушників від 17 березня 1978 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_035
10. Європейська конвенція про боротьбу з тероризмом (ETS № 90) від 27 січня 1977 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_331#Text
11. Європейська конвенція про взаємну допомогу у кримінальних справах від 20 квітня 1959 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_036
12. Європейська конвенція про видачу правопорушників від 13 грудня 1957 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_033
13. Європейська конвенція про запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню від 26 листопада 1987 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_068#Text
14. Європейська конвенція про міжнародну дійсність кримінальних вироків 1970 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_341#Text
15. Європейська конвенція про передачу провадження у кримінальних справах від 15 травня 1972 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_008
16. Єдина конвенція про наркотичні засоби від 30 березня 1961 р. URL: https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=VI-15&chapter=6&clang=_en
17. Женевська конвенція про поводження з військовополоненими від 12 серпня 1949 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_153
18. Закон України «Про міжнародні договори України» від 29 червня 2004 р. № 1906-IV URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1906-15>
19. Конвенція ООН проти транснаціональної організованої злочинності від 15 листопада 2000 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_789

20. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів і психотропних речовин від 20 грудня 1988 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_096#Text
21. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти корупції від 31 жовтня 2003 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_c16#Text
22. Конвенція Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності від 15 листопада 2000 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_789#Text
23. Конвенція про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки морського судноплавства від 10 березня 1988 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_220
24. Конвенція про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки цивільної авіації від 23 вересня 1971 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_165#Text
25. Конвенція про боротьбу з торгівлею людьми і з експлуатацією проституції третіми особами від 2 грудня 1949 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_162#Text
26. Конвенція про заборону та негайні заходи щодо ліквідації найгірших форм дитячої праці № 182 від 17 червня 1999 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_166#Text
27. Конвенція про заборону військового або будь-якого іншого ворожого використання засобів впливу на природне середовище від 10 грудня 1976 р. URL: <https://web.archive.org/web/20170814063713/http://www.un-documents.net/a31r72.htm>
28. Конвенція про запобігання злочину геноциду та покарання за нього від 9 грудня 1948 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_155#Text
29. Конвенція про запобігання та покарання злочинів проти осіб, які користуються міжнародним захистом, у тому числі дипломатичних агентів від 14 грудня 1973 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_389#Text
30. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004
31. Конвенція про захист цивільного населення під час війни від 12 серпня 1949 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_154
32. Конвенція про кіберзлочинність від 23 листопада 2001 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_575
33. Конвенція про незастосування строку давності до воєнних злочинів і злочинів проти людства від 26 листопада 1968 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_168
34. Конвенція про передачу засуджених осіб від 21 березня 1983 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_025#Text
35. Конвенція про поліпшення долі поранених і хворих у діючих арміях від 12 серпня 1949 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_151
36. Конвенція про поліпшення долі поранених, хворих та осіб, які зазнали корабельної аварії, зі складу збройних сил на морі від 12 серпня 1949 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_152
37. Конвенція про психотропні речовини від 21 лютого 1971 р. URL: https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=VI-16&chapter=6&clang=_en
38. Конвенція про рабство від 25 вересня 1926 р. URL: https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=XVIII-3&chapter=18&clang=_en
39. Конвенція про скасування примусової праці № 105 від 25 червня 1957 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993_013#Text
40. Конвенція про фізичний захист ядерного матеріалу та ядерних установок від 26 жовтня 1979 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_024
41. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання від 10 грудня 1984 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_085#Text

42. Конвенція Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, та про фінансування тероризму від 16 травня 2005 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_948#Text
43. Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами (Стамбульська конвенція) від 11 травня 2011 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_001-11#Text
44. Конвенція Ради Європи про запобігання тероризму від 16 травня 2005 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_712#Text
45. Конвенція Ради Європи про заходи щодо протидії торгівлі людьми від 16 травня 2005 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_858
46. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
47. Кримінальна конвенція про боротьбу з корупцією (ETS 173) від 27 січня 1999 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_101#Text
48. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. № 2341-III (з наступними змінами і доповненнями). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
49. Міжнародна конвенція про боротьбу з актами ядерного тероризму від 13 квітня 2005 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_d68#Text
50. Міжнародна конвенція про боротьбу з бомбовим тероризмом від 15 грудня 1997 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_374#Text
51. Міжнародна конвенція про боротьбу з вербуванням, використанням, фінансуванням і навчанням найманців від 4 грудня 1989 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_103
52. Міжнародна конвенція про боротьбу з фінансуванням тероризму від 9 грудня 1999 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_518#Text
53. Міжнародна конвенція про боротьбу із захопленням заручників від 17 грудня 1979 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_087#Text
54. Міжнародна конвенція про захист усіх осіб від насильницьких зникнень від 20 грудня 2006 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_154#Text
55. Міжнародна конвенція про припинення та покарання злочинів апартеїду від 30 листопада 1973 р. URL: https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV-7&chapter=4&clang=_en
56. Протокол про попередження і припинення торгівлі людьми, особливо жінками і дітьми, і покарання за неї, що доповнює Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності від 15 листопада 2000 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_791#Text
57. Протокол проти незаконного виготовлення та обігу вогнепальної зброї, її складових частин і компонентів, а також боєприпасів до неї, який доповнює Конвенцію Організації Об'єднаних Націй проти транснаціональної організованої злочинності від 31 травня 2001 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_792#Text
58. Резолюція Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй 3314 (XXIX) «Визначення агресії» від 14 грудня 1974 р. URL: [https://docs.un.org/en/A/RES/3314\(XXIX\)](https://docs.un.org/en/A/RES/3314(XXIX))
59. Римський статут Міжнародного кримінального суду (Рим, 17 липня 1998 р.). URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_588
60. Факультативний протокол до Конвенції про права дитини щодо торгівлі дітьми, дитячої проституції і дитячої порнографії від 25 травня 2000 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_b09#Text
61. Факультативний протокол до Конвенції про права дитини щодо участі дітей у збройних конфліктах від 25 травня 2000 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_795#Text
62. Цивільна конвенція про боротьбу з корупцією від 4 листопада 1999 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_102#Text

II. Монографії, підручники, посібники:

63. Гринчак В.А., Земан І.В., Когутич І.І., Марін О.К. Міжнародне кримінальне право (співробітництво держав у протидії злочинності): підручник. Харків: Право, 2019. 440 с.
64. Гутник В. Міжнародний кримінальний суд: навчальний посібник. 2-е вид. Київ: Компанія ВАІТЕ, 2024. 234 с.
65. Дрьоміна Н.В. Юрисдикція міжнародних кримінальних судів і трибуналів: монографія / Н.В. Дрьоміна. Одеса: Фенікс, 2006. 223 с.
66. Загиней-Заболотенко З.А., Шевчук А.В. Военні злочини: проблеми кваліфікації та призначення покарання: монографія. Київ: Ваїте, 2025. 268 с.
67. Задорожній О.В. Порухення агресивною війною Російської Федерації проти України основних принципів міжнародного права: монографія. Київ: К.І.С., 2015. 712 с.
68. Кассезе А., Гаєта П., Бейг Л., Фен М., Госнелл К., Вайтінг А. Міжнародне кримінальне право Кассезе / переклала з англійської Марія Городиловська. Львів: Літопис, 2025. 650 с.
69. Міжнародне кримінальне право: навчальний посібник / за заг. ред. Т.І. Созанського та О.М. Броневицької. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2024. 472 с.
70. Пилипенко В.П. Военні злочини в сучасному міжнародному праві: питання теорії і практики: монографія. Одеса: Юридична література, 2021. 319 с.
71. Попко В.В. Міжнародне кримінальне право: підручник. К.: ВПЦ «Київський університет», 2023. 623 с.
72. Сироїд Т.Л. Міжнародне кримінальне право: підручник. Харків: Право, 2023. 512 с.
73. Теорія та практика міжнародного кримінального права: підручник / за ред. проф. Н.А. Зелінської. Одеса: Фенікс, 2017. 582 с.
74. Українська Революція гідності, агресія РФ і міжнародне право: колект. моногр. / упоряд. і заг. ред. О.В. Задорожній. Київ: К.І.С., 2014. 1016 с.

Допоміжна література

75. Андрушко А. Проблемні питання кваліфікації геноциду в контексті російсько-української війни. *Законодавчі аспекти протидії особливо небезпечним злочинам в Україні*. Матеріали міжнародного науково-практичного круглого столу 14-15 березня 2024 року, м. Київ. Київ: Алерта, 2024. С. 13–18.
76. Андрушко А., Дудоров О. Екоцид у міжнародному та національному кримінальному праві. *Науковий вісник НДІ проблем досудового розслідування*. 2024. № 1. URL: <https://ndipdr.com.ua/wp-content/uploads/2024/03/%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%8F-%D0%90%D0%BD%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%88%D0%BA%D0%BE-%D0%94%D1%83%D0%B4%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%B2-2.pdf>
77. Андрушко А.В. Агресія Російської Федерації проти України: проблеми юридичної кваліфікації та міжнародної кримінальної відповідальності. *Конституційний та міжнародний правовий механізм передачі частини суверенних повноважень держави наднаціональним інститутам*: монографія / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. М.В. Савчина. Ужгород: ТОВ «РІК-У», 2016. С. 183–202.
78. Андрушко А.В. Екоцид як потенційно окремих злочин у міжнародному кримінальному праві. *Наступність у кримінальному праві України: до 70-річчя проф. Ю.В. Бауліна*: матеріали наук. конф. (м. Харків, 8 верес. 2023 р.) / редкол.: Ю.А. Пономаренко (голова), О.В. Харитоновна, Н.В. Маслак та ін. Харків: Право, 2023. С. 319–323.
79. Андрушко А.В. Злочини проти людяності: поняття та сутнісні ознаки. *Проблеми кваліфікації та розслідування кримінальних правопорушень в умовах воєнного стану*:

- матеріали наук.-теорет. конф. (Київ, 26 трав. 2022 р.) / редкол.: С.Д. Гусарєв, С.С. Чернявський, А.А. Вознюк та ін. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2022. С. 15–18.
80. Андрушко А.В. Концепція злочину геноциду Рафала Лемкіна: становлення, трансформація, сучасне значення. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. № 1. С. 569–577.
 81. Андрушко А.В. Окремі питання відповідальності за захоплення заручників за міжнародним та національним кримінальним правом. *Злочини проти громадської безпеки та кримінально-правова політика держави в умовах гібридної війни: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції*, м. Київ, 22 грудня 2017 р. Київ: Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського, 2017. С. 6–10.
 82. Андрушко А.В. Окремі питання відповідальності за діяння, передбачені ч. 2 ст. 442 КК України. *Творча спадщина професора В.В. Сташиса в сучасному науковому дискурсі: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 100-річчю від дня народж. проф. В.В. Сташиса, що відбулася 10 лип. 2025 р.* / редкол.: Ю.А. Пономаренко (голов. ред.), Л.М. Демидова, М.М. Уманець. Харків: Право, 2025. С. 129–135.
 83. Андрушко А.В. Окремі питання кваліфікації геноциду в контексті російської агресії проти України. *Закарпатські правові читання. Сталий розвиток та інституційна спроможність в умовах війни: національний та міжнародно-правовий аспекти: матеріали XVI міжнародної науково-практичної конференції*, м. Ужгород, 26-27 квітня 2024 р. Львів – Торунь: Liha-Pres, 2024. С. 525–529.
 84. Андрушко А.В. Порівняльний аналіз законодавства зарубіжних держав про кримінальну відповідальність за насильницьке зникнення. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. № 1. С. 308–319.
 85. Андрушко А.В. Порівняльно-правовий аналіз законодавства зарубіжних держав про відповідальність за геноцид. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. № 2. С. 788–809.
 86. Андрушко А.В. Про співвідношення понять «торгівля людьми», «рабство», «работоргівля». *Актуальні проблеми кримінального права, процесу, криміналістики та оперативно-розшукової діяльності: тези V Всеукраїнської науково-практичної конференції (Хмельницький, 25 лютого 2022 року)*. Хмельницький: Вид-во НАДПСУ, 2022. С. 19–21.
 87. Андрушко А.В. Проблемні питання імплементації норм міжнародного права про відповідальність за злочини проти людяності. *Права людини та публічне врядування в сучасних умовах: матеріали V Міжнародного правничого форуму*, 10 червня 2022 р., м. Чернівці / уклад. І.В. Ковбас, І.І. Бабін, О.І. Ющик, І.Ж. Торончук, П.І. Крайній. Чернівці: Технодрук, 2022. С. 173–175.
 88. Андрушко А.В. Створення для групи життєвих умов, спрямованих на повне чи часткове її фізичне знищення, як форма геноциду. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. № 4, частина 3. С. 25–32.
 89. Базов В.П. Воєнні злочини: навч. посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 336 с.
 90. Базов В.П. Кримінальна відповідальність за серйозні порушення міжнародного гуманітарного права: навч. посібник. Київ: Істина, 2003. 136 с.
 91. Буроменський М. Деякі судження про поняття міжнародного кримінального права. *Вісник Академії правових наук України*. 2003. № 2 (33)-№ 3 (34). С. 359–370.
 92. Важна К.А. Концепція кримінальної відповідальності держави: можливість реалізації в сучасному міжнародному праві. Київ: Видавництво Ліра-К, 2017. 292 с.
 93. Верле Герхард. Принципи міжнародного уголовного права: учебник. Одесса: Феникс, 2011. 910 с.
 94. Дрьоміна-Волок Н. Міжнародна кримінальна юрисдикція і злочини *jus cogens* у контексті імперативізації міжнародного права. *Право України*. 2011. № 9. С. 363–376.
 95. Задорожній О.В. Анексія Криму – міжнародний злочин: монографія. Київ: К.І.С., 2015. 576 с.

96. Зелінська Н. Правовий спадок Нюрнберга: до 65-річчя з дня оголошення вироку Міжнародного воєнного трибуналу. *Право України*. 2011. № 10. С. 340–348.
97. Зелінська Н.А. Міжнародно-правова концепція міжнародного злочину: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.11. Київ, 2007. 34 с.
98. Зелінська Н.А. Міжнародно-правовий механізм інтернаціоналізації кримінального права. *Актуальні проблеми політики. Збірник наукових праць / керівник авт. кол. С.В. Ківалов; відп. за вип. Л.І. Кормич*. Одеса: «Фенікс», 2009. Вип. 37. С. 3–9.
99. Коваль Д. В ім'я мистецтва: міжнародно-правовий контекстуальний аналіз захисту культурних цінностей у зв'язку зі збройним конфліктом: монографія. Одеса: Фенікс, 2016. 418 с.
100. Козицький А. Геноцид та політика масового винищення цивільного населення у ХХ ст. (причини, особливості, наслідки): навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Львів: Літопис, 2012. 608 с.
101. Колотуха І.О. Заборона агресії як серйозного порушення у міжнародному гуманітарному праві. *Вісник Львівського національного університету. Сер. «Міжнародні відносини»*. 2006. Вип. 17. С. 141–145.
102. Куцевич М. Екоцид як злочин проти безпеки людства за міжнародним кримінальним правом. *Підприємництво, господарство і право*. 2006. № 2. С. 127–130.
103. Куцевич М.П. Характеристика об'єктивної сторони складу злочину «екоцид» (ст. 441 КК України). *Альманах кримінального права: збірник статей*. Вип. 1 / відповід. ред. П.П. Андрушко, П.С. Берзін. Київ: Правова єдність, 2009. С. 249–274.
104. Кучевська С.П. Проблеми гармонізації законодавства України про кримінальну відповідальність та Статуту Міжнародного кримінального суду: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Львів, 2009. 19 с.
105. Миронова В.О. Проблеми кримінальної відповідальності за порушення законів та звичаїв війни: монографія / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. В.П. Ємельянова. Харків: Право, 2007. 152 с.
106. Мохончук С.М. Злочини проти миру та безпеки людства: генезис, еволюція, сучасна регламентація у кримінальному праві та законі: монографія. Харків: Право, 2013. 528 с.
107. Музика А., Лащук Є. Міжнародна кримінально-правова політика як новий науковий напрям. *Право України*. 2010. № 9. С. 81–89.
108. Наден О.В. Найманство як соціальне та кримінально-правове явище: сутність, новітні тенденції розвитку та проблеми протидії. Монографія. Київ: Атіка, 2005. 264 с.
109. Пилипенко В.П. Суб'єкт кримінальної відповідальності в міжнародному праві. *Вісник Львівського університету. Серія: Міжнародні відносини*. Вип. 5. Львів, 2001. С. 164–171.
110. Попович В.П. Імплементация норм міжнародного гуманітарного права у кримінальне законодавство України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Львів, 2010. 20 с.
111. Репецький В.М., Лисик В.М. Міжнародне гуманітарне право: підручник. Київ: Знання, 2007. 467 с.
112. Юртаєва К.В. Місце скоєння злочинів міжнародного характеру: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Київ, 2010. 21 с.

**Результати перегляду
робочої програми навчальної дисципліни**

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (прізвище, ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (прізвище ініціали)

Робоча програма перезатверджена на 20__ / 20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).
(потрібне підкреслити)

протокол № __ від «__» _____ 20__ р. Завідувач кафедри _____
(підпис) (прізвище ініціали)